

Opäť prišiel menší šok – Grécko nezaplatilo splátku 300 miliónov eur pre MMF.

Nezaplatili, nedohodli sa, ale optimizmus ostáva.

V prvý júnový piatok prišiel menší šok – Grécko nezaplatilo splátku 300 miliónov eur pre MMF. Miesto toho požiadalo a spojenie štyroch júnových splátok do jednej veľkej, splatnej na konci júna. Mimoriadne neštandardný krok, ale pravidlá MMF ho umožňujú.

Pokladnica je prázdna, ale 300 miliónov by ešte dokázali naškriabať. Vláda rozhodla inak. Pomohol jej k tomu upravený reformný plán ponúknutý veriteľmi, ktorý grécka vláda odmietla ako urážku. Po štyroch mesiacoch nekonečného nahaňovania je tu Tsiprasov posledný bluf v tomto dejstve. Demonštrácia odhodlania neustúpiť, ktorú chcú vraj podporiť aj predčasnými voľbami, ak bude treba.

Ako by rokovania veriteľov s Gréckom neboli už tak prekérne, komplikujú sa ešte viac. Najvyšší grécky správny súd rozhodol o nezákonnosti škrtov (o 5-15 %) v dôchodkoch nad 1000 € mesačne, ktoré sa zaviedli v roku 2012 a dotýkajú sa 800 000 (!) dôchodcov. Výnimkou sú len dôchodky zamestnancov verejnej správy. Vláda bude musieť nájsť dodatočných 1-1,5 miliardy eur na ich zvýšenie. Jediným šťastím je, že úprava nie je retroaktívna, teda dôchodky sa nemusia doplatiť späť.

Grécko sa tým ďalej skomplikuje katastrofálna rozpočtová situácia. Navyiac to môže byť ďalším problémom pri jednaniach s veriteľmi, ktorí požadujú ešte ďalšie úpravy dôchodkového systému. Správy z vyjednávania sú zatiaľ tradične zmiešané. Po tom, čo Gréci pred týždňom odmietli ich návrh, veritelia zase obratom hodili do koša návrh gréckych reforiem z pondelka. Nepomohlo ani následné stretnutie Tsiprasa s Merkelovou a Hollandem. V pláne sa objavil ďalší inovatívny nápad ministra financií Varoufakisa, ktorý naznačil ďalší možný scenár. Grécke verejné financie by sa dalo poštuchnúť zase o pár mesiacov vpred, keby ECB (ktorej má Grécko počas letných prázdnin splatiť dlhopisy za zhruba 7 miliárd eur) tieto dlhopisy vymenila s Eurovalom za jeho dlhopisy.

Nemci sú naklonení uvoľneniu peňazí určených na rekapitalizáciu gréckych bánk.

Ale údajne (koľký krát už?) svitá na dohodu, možno už budúci týždeň. Nemecká vláda je údajne – toto populárne slovo nesmieme zabudnúť vložiť – naklonená uvoľneniu peňazí z balíka aj rozpusteniu desať miliardovej rezervy na prípadnú rekapitalizáciu gréckych bánk. Vláda v tomto prípade znamená kancelárku Merkelovú, ale už menej jej ministra financií Schaeubleho, či niektorých ostrejších poslancov. Podobne ako v prípade dua Tsipras-Varoufakis, aj tu hlásia politickí analytici rozkol medzi zmierlivejším a prísnejším tónom.

Odliv peňazí z gréckych bánk zatiaľ pokračuje. Objem jednotlivých presunov vkladov oproti zime poklesol a väčšinou sa presunutá čiastka pohybuje v rozpätí 100 000 - 200 000 eur. To by naznačovalo, že zahraniční investori a miestni kapitáni priemyslu poväčšine presunuli, čo chceli a snaha dostať svoje peniaze do bezpečia, teda von z gréckych bánk, sa začína vo veľkej miere objavovať aj u malých podnikov.

Reagovať musela aj Európska centrálna banka, ktorá tento týždeň zdvihla limit núdzovej likvidity pre grécke banky o 2,3 miliardy eur, čo je najviac od polovice februára. To nám pripomína v laických kruhoch málo diskutovaný záväzok Grécka a síce záväzok v zúčtovacom systéme eurosystému nazývanom Target 2. Obrovské presuny peňazí z Grécka do iných bánk Eurozóny vytvárajú v ECB stále väčší záväzok gréckej centrálnej banky voči eurosystému. Ten v apríli 2015 dosahoval už 110 miliárd eur.

V momentálnej situácii, keď je grécka centrálna banka stále členom eurosystému, sa

Barclays Research vypočítal aprílovú expozíciu členských štátov voči Grécku.

jedná v podstate len o účtovný zápis, nevyžadujúci reálne peniaze z iných členských krajín. V prípade vystúpenia z Eurozóny by sa však tento záväzok musel nejakým spôsobom vysporiadať – nie je však jasné ako. Eurosystem na odchod krajiny nie je pripravený.

Barclays Research vypočítal aprílovú expozíciu členských štátov voči Grécku, pričom okrem dočasného eurovalu a gréckych dlhopisov nakúpených ECB ráta aj s podielom národných centrálnych bánk na Target2.

Official exposure to Greece in EMU by country and type (April 2015)

	Member states		Eurosystem		Total		Nominal GDP (2014, € bn)
	Bilateral loans	EFSS	SMP	Intra Eurosystem liabilities	€ bn	% of GDP	
Austria	1.6	4.3	0.8	3.1	9.8	3.0	329
Belgium	1.9	5.2	1.0	3.9	12.0	3.0	402
Cyprus	0.1	0.0	0.1	0.2	0.4	2.4	18
Estonia	0.0	0.4	0.1	0.3	0.8	4.0	20
Finland	1.0	2.7	0.5	2.0	6.2	3.0	204
France	11.4	30.9	5.6	22.4	70.3	3.3	2,143
Germany	15.2	41.2	7.1	28.5	92.0	3.2	2,908
Greece	0.0	0.0	0.8	3.2	4.0	2.2	179
Ireland	0.3	0.0	0.5	1.8	2.6	1.4	185
Italy	10.0	27.2	4.8	19.5	61.5	3.8	1,617
Malta	0.1	0.2	0.0	0.1	0.4	5.0	8
Netherlands	3.2	8.7	1.6	6.3	19.8	3.0	656
Portugal	1.1	0.0	0.7	2.8	4.6	2.6	173
Slovakia	0.0	1.6	0.3	1.2	3.1	4.2	75
Slovenia	0.2	0.6	0.1	0.5	1.4	3.9	37
Spain	6.7	18.1	3.5	14.0	42.3	4.0	1,058
Total	52.9	141.9	27.7	110.0	331.4	3.3	10,012

Note: Exposures are reported in nominal amounts. For SMP, EFSF and Target 2, national exposures have been allocated according to the ECB capital key. Source: Barclays Research

Slovensku z toho vyšla expozícia 3,1 miliardy eur, čo je 4,2 % nášho HDP. Po Malte najviac v Eurozóne.

Briti zatiaľ intenzívne pracujú na dohode o prípadných reformách EÚ, ktoré by ich voličov presvedčili o zotrvaní v Únii. Zjavili sa návrhy o dvojfázovom upravení zmlúv o EÚ, ktoré by prebehli v menšej miere na jar 2017 a potom vo väčšej do roku 2019. Pôjde však o diplomaticky mimoriadne komplikovanú záležitosť, pričom referendum o zotrvaní v EÚ sa blíži, hoci dátum jeho konania (2017, alebo už 2016) ešte definitívne nepadol. Jedna z predstáv britskej vlády je vytvorenie dvojpiľierovej EÚ, v ktorej by si členovia a nečlenovia Eurozóny každý riešili „svoje“ veci viac samostatne.

Taliani sú za vytvorenie spoločnej európskej schémy podpory v nezamestnanosti.

Dôležitou témou je obmedzenie sociálnej turistiky, teda vnútornej imigrácie s cieľom získať lepšie sociálne dávky, ktorej sa Británia čoraz viac obáva. Tu sa k diskusii pridávajú aj taliansky politici. Minister financií Pier Carlo Padoan podporil vytvorenie spoločnej európskej schémy podpory v nezamestnanosti. To by vyžadovalo spoločný európsky fond a poisťovaciu schému.

Vskutku geniálne riešenie. Odstráňme ďalšie kúsky konkurencie medzi politickými riešeniami, dajme Bruselu do rúk ešte väčší balík peňazí a vyplácajme z neho dávky. Keď bude mať každý človek dostatočne veľkú podporu, nebudeme sa už musieť starať o nariekanie otravných podnikateľov a zaostávajúcu konkurencieschopnosť ekonomiky. A môžeme o tom spraviť zopár konferencií. S dobrými chlebičkami!

Práci česť a robote pokoj aj po zvyšok týždňa želá

Martin Vlachynský
11.6.2015